

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobců: **a) L. K., b) S. S.**, oba zastoupeni Mgr. Martinou Řehořovou, advokátkou, se sídlem Antonína Dvořáka 1117, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2013, č. j. OAM-228/ZA-ZA14-K01-2013, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 8. 2014, č. j. 32 Az 21/2013 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobců Mgr. Martině Řehořové, advokátce, se sídlem Antonína Dvořáka 1117, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 5260 Kč, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 5. 8. 2013 podala žalobkyně a) za sebe a svého nezletilého syna narozeného již na území České republiky (dále jen „stěžovatelé“) žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 14. 11. 2013, č. j. OAM-228/ZA-ZA14-K01-2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), tak, že jim mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neudělil.

[2] Stěžovatelé podali proti napadenému rozhodnutí žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 7. 8. 2014, č. j. 32 Az 21/2013 – 70 (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“), zamítl, neboť dospěl k závěru, že stěžovatelka a) nebyla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Ve své vlasti nebyla jakkoli politicky aktivní a neměla žádné potíže s uplatňováním svých politických práv a svobod. Rovněž nebylo prokázáno, že by mohla mít důvodnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azyl. Svou vlast opustila stěžovatelka a) již v roce 2006 kvůli potížím

se svou matkou, otčímem a manželem, kteří se přiklonili k Svědkům Jehovovým a chtěli, aby tak učinila i ona, která vyznává křesťanství. Krajský soud konstatoval, že stěžovatelka a) tedy měla problémy se svými rodinnými příslušníky, což jsou soukromé osoby. Pokud uvedla, že jí manžel bil a policie tento incident uzavřela jako rodinný konflikt, nemůže úspěšně tvrdit, že jí byla pomoc odmítnuta, neboť na postup policie si mohla stěžovat u nadřízeného či jiného státního orgánu. Stěžovatelka a) vyloučila jakékoli jiné problémy v zemi svého původu, neměla žádné potíže s tamními státními orgány a bez jakýchkoli obtíží mohla ze své vlasti legálně vycestovat. Její žádost o udělení mezinárodní ochrany vyhodnotil krajský soud jako účelovou, podanou s cílem legalizovat její pobyt na území České republiky a zajistit si finanční prostředky.

[3] Krajský soud neshledal ani důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 zákona o azylu, neboť stěžovatelka a) není rodinným příslušníkem azylanta. K možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu konstatoval, že žalovaný měl pro rozhodnutí o něm dostatek podkladů, při rozhodování nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí bylo i v souladu s ustálenou judikaturou. Krajský soud se ztotožnil s napadeným rozhodnutím i ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu, přičemž doplnil, že v průběhu soudního řízení došlo ke změně politické situace na Ukrajině, přičemž zhoršená bezpečnostní situace zatím panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti na jihovýchodě země. Stěžovatelka však pochází ze středozápadní části Ukrajiny, kde je bezpečnostní situace zatím klidná. Krajský soud tedy nedospěl k závěru, že by stěžovatelům hrozilo v případě návratu do vlasti přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti napadenému rozsudku podali stěžovatelé kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť dle jejich názoru krajský soud dostatečně nerefletoval veškerá jejich tvrzení. Žalovaný rozhodl bez dostatečné opory v důkazech a jeho rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné, nesrozumitelné a nezákonné. Žalovaný ani krajský soud nevzali v úvahu, že stěžovatelka a) byla v zemi svého původu vystavena pronásledování z důvodu jejího náboženství (byť ze strany fyzických osob – rodinných příslušníků) a tamní policejní orgány jí nebyly schopny pomoci. Zároveň nebylo vzato v úvahu vyhrocení vnitřní politické situace na Ukrajině, která se fakticky zmítá na pokraji otevřené občanské války. Za takové situace by návrat stěžovatelů na Ukrajinu znamenal reálné ohrožení jejich života a zdraví. Neudělení mezinárodní ochrany a následné zamítnutí žaloby je dle přesvědčení stěžovatelů neospravedlnitelné, když sám žalovaný od počátku konfliktu na Ukrajině organizoval přesuny řady ukrajinských občanů do České republiky, kde jim zajišťoval lékařské ošetření a kde jim má být dle vyjádření státních představitelů v médiích udělen azyl.

[5] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí. Tvrzení stěžovatelů, že by měl ozbrojený konflikt na Ukrajině eskalovat, označil za nepodložené spekulace. Podotkl, že stěžovatelka a) v oblastech zasažených konfliktem před jejím vycestováním z Ukrajiny ani nežila. Dle názoru žalovaného nebyli stěžovatelé v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany ani v následném soudním řízení nijak zkráceni na svých právech, jejich námitky uvedené v kasační stížnosti nemají opodstatnění a vyvrátil je již krajský soud v napadeném rozsudku. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

pokračování

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) osobami oprávněnými (§ 102 s. ř. s.). Podmínka povinného zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna.

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[8] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor ke určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namíste změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[9] Vzhledem k tomu, že ohledně důvodů přijatelnosti neobsahuje kasační stížnost žádné tvrzení, Nejvyšší správní soud se mohl touto otázkou zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií. Námitky nepřezkoumatelnosti a nesrozumitelnosti napadeného rozhodnutí jsou vysloveny bez jakéhokoli bližšího odůvodnění, takže se jimi Nejvyšší správní soud nemohl zabývat. Irelevancí pronásledování ze strany soukromých osob jako důvodu pro udělení azylu se Nejvyšší správní soud již dostatečně věnoval v řadě svých rozhodnutí

(viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, či rozsudek ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37), přičemž často byla předmětem řízení právě situace na Ukrajině (srov. např. závěry uvedené v rozsudku ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68, nebo v rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 3 Azs 208/2005 - 50). Domnívá-li se stěžovatelka a), že ukrajinské státní orgány jí nebyly schopny pomoci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že podobnými či totožnými námitkami se již ve svých rozhodnutích náležitě zabýval (viz např. rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37). K námitce stěžovatelů, že neudělení mezinárodní ochrany je neospravedlnitelné ve světle toho, že sám žalovaný organizoval přesun řady ukrajinských občanů zasažených ozbrojeným konfliktem do České republiky (kde jim má být údajně udělen azyl), lze konstatovat, že tato tvrzená skutečnost se nedotýká žádného azylově relevantního důvodu ve smyslu zákona o azylu, a proto ani hypoteticky nemůže založit důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Pokud stěžovatelé mínili svou výtku, že krajský soud nevzal v úvahu pronásledování stěžovatelky z důvodu jejího náboženství, jako námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž bude kasační stížnost posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). V daném případě však Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování napadený rozsudek nepřezkoumatelným neshledal, neboť krajský soud námitku týkající údajného pronásledování stěžovatelky a) z důvodu jejího náboženství úplně a správně vypořádal a nezatížil napadený rozsudek ani jinými vadami, které by mohly způsobit jeho nepřezkoumatelnost.

[11] Ke kasační námitce zabývající se vyhocením politické situace na Ukrajině, v níž se dle stěžovatelů nedá vyloučit ani eskalace probíhajícího ozbrojeného konfliktu, lze konstatovat, že v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, dopadá na soudy povinnost zohlednění skutečností indikujících aktivaci zásady *non-refoulement*. Krajský soud této zásadě dostal, když věcně posuzoval i skutečnosti relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany, které vyšly najevo až po vydání napadeného rozhodnutí, tedy zda stěžovatelům v případě jejich návratu do vlasti nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy dle 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v době, kdy na Ukrajině žádný ozbrojený konflikt neprobíhal, a proto na následné události v zemi původu stěžovatelů přirozeně reagovat nemohlo. Nejvyšší správní soud pro úplnost konstatuje, že stěžovatelům nic objektivně nebrání v tom, aby neprodleně poté, co obdrží toto usnesení, učinili prohlášení o mezinárodní ochraně. V takovém případě bude žalovaný povinen umožnit jim dle § 10 zákona o azylu podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany a tuto žádost posoudit jako přípustnou minimálně v rozsahu tvrzení ohledně změny bezpečnostní situace v zemi jejich původu, a to právě z důvodu nutnosti respektování závazku *non-refoulement*. I v takovém novém řízení by však byla řešena otázka, zda tvrzené potíže stěžovatelů v kontextu aktuálního vývoje bezpečnostní situace na Ukrajině mohou být řešeny přesídlením *v rámci* země původu. Rozhodnutí o takové žádosti bude podléhat soudnímu přezkumu. Stěžovatelé tak mají dostatečné právní záruky, že nové relevantní skutečnosti budou posouzeny v novém správním řízení. Vzhledem k tomu Nejvyšší správní soud neshledal důvod k prolomení pravidla stanoveného v § 75 odst. 1 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.) a nepřistoupil k posouzení důvodnosti nově nastalých skutečností z hlediska § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nespĺňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[14] Stěžovatelům byla usnesením krajského soudu ze dne 6. 12. 2013, č. j. 32 Az 21/2013 - 17, ustanovena k ochraně jejich zájmů ve věci zástupkyně Mgr. Martina Řehořová, advokátka se sídlem Antonína Dvořáka 117/15, Hradec Králové. Podle § 35 odst. 8 část věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměna za zastupování ustanoveného advokáta stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelů odměna za jeden společný úkon právní služby [písemné podání ve věci samé, zde konkrétně kasační stížnost stěžovatelů a) a b) ze dne 11. 9. 2014, podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3100 Kč. Podle § 12 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Ustanovené zástupkyni tak náleží odměna ve výši 4960 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelů i náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon, celkem tedy 5260 Kč. K výplatě této částky stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. listopadu 2014

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu